

Projektnamn:	Civilsamhället i samverkan
Projektägare:	STUDIEFÖRBUNDET BILDA NORD
RUS prioriterad område:	4. Västerbotten, en region med hållbara livsmiljöer att bo, verka och leva i
RUS delprioritering:	4.1 Kapacitet för samverkan och samhandling
Berörda län/Kommun:	Malå, Norsjö, Skellefteå och Lycksele kommun
Sökt belopp:	3 575 325 kr
Sökt projektkostnad:	18 675 040 kr
Projektperiod:	2025-08-01 - 2028-07-31

Projektet syftar till att motverka avfolkningen i Västerbottens glesbygd genom att stärka civilsamhällets roll i lokal utveckling. Fler flyttar från mindre kommuner än som flyttar in, trots positiv invandring. Tidigare insatser har fokuserat på arbetsmarknaden, men detta projekt fokuserar på brist på långsiktig samhällsutveckling och samverkan med civilsamhället. Projektet vill skapa förutsättningar för människor att stanna genom att bygga starka nätverk, utveckla social ekonomi och öka samarbetet mellan civilsamhälle, kommuner och regionen. Aktiviteter inkluderar utbildningar, samverkansmodeller och policyutveckling. Projektet jobbar mot delmålen "Stärka civilsamhället som samhällsaktör för att färre människor ska flytta från gles- och landsbygd", "Stärka civilsamhället kopplat till den sociala ekonomin för att bygga en ny arbetsmarknad" och "Stärka strukturer inom det offentliga samhället som verkar för att stärka civilsamhällets insatser".

Förslag till beslut

BIFALL:

STUDIEFÖRBUNDET BILDA NORD beviljas **3 575 325 kr**, dock högst **19,14 %** av godkända kostnader uppgående till 18 675 040 kr för projektet *Civilsamhället i samverkan* för projektperioden 2025-08-01 - 2028-07-31. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken. Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i hög grad till prioritetshöjande aspekterna Sammanhållen region och Hållbar regional tillväxt. Projektet följer intentionerna för RUS och då främst prioriterat område 4. Västerbotten en region med hållbara livsmiljöer att bo, verka och leva i och mer specifikt delprioritering 4.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region				X	
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt				X	
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					

Sammanfattande bedömning

Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 4. Västerbotten en region med hållbara livsmiljöer att bo, verka och leva i och mer specifikt delprioritering 4.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.

Ansökan har sin bakgrund i en förstudie som genomförts där socialfonden har varit med som medfinansiar. I detta genomförandeprojekt söker man också medel från socialfonden, utöver detta går samverkande kommuner och sökande aktör in med egna medel för att finansiera projektansökan.

Projektansökan beskriver en godkänd projektlogik där man på ett konkret sätt visar vilka problem som ska lösas, vad man vill uppnå samt genom vilka aktiviteter som detta ska uppnås. Man har en god problemformulering där man på ett konkret sätt försöker att beskriva vad problemet är och hur man avser att jobba med detta i projektet. En större tydlighet i indikatorer kopplat till projektmålet hade stärkt ansökan ytterligare. Indikatorerna är främst av kvantitativ karaktär vilket gör att de kan bli utmanande att utvärdera projektet på ett djupare och mer kvalitativt sätt.

Projektet arbetar aktivt med hållbarhet, med särskilt fokus på den sociala hållbarheten. Fokus ligger på att motverka den ökande avfolkningen i Västerbottens gles- och landsbygd med hjälp av att civilsamhället utvecklas på olika sätt. Att få fler människor att stanna kvar på landsbygden bidrar till en mer sammanhållen region men också en möjlighet för såväl privat som offentlig sektor att utvecklas på ett positivt sätt. Man har också som mål att tillgängliggöra civilsamhällets möjligheter för fler individer genom att projektet fokuserar på att säkerställa att aktiviteter är tillgänglig för alla, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning eller språkliga behov.

Ansökan bedöms beakta en ekonomisk hållbarhet där man säkerställer en god ekonomisk hushållning med goda resultat utifrån tillgängliga resurser. Med utgångspunkt i aktivitetsplanen är bedömningen att kostnaderna är logiska och rimliga i ansökan.

Projektet är avgränsad från sökandes ordinarie verksamhet i fråga om aktivitet, tid och resurser.

Utifrån prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region är bedömningen att ansökan i hög grad avser att jobba med denna del. Sökande har med sig fyra stycken kommuner i länet samt Region Västerbotten som samverkanspart vilket stärker de regionala mervärdet. Utöver detta går sökande samt samverkanspartner in med en egen medfinansiering vilket stärker förankringen i ansökan på ett positivt sätt. Bedömningen är att det finns en god förankring hos målgruppen också då sökande har genomfört en förstudie där målgruppen signalerat ett tydligt behov. Bedömningen är också att det regionala mervärdet är i balans med den sökta medfinansieringen.

Ansökan bedöms i hög grad bidra till prioritetshöjande aspekten Hållbar regional tillväxt. Sökande beskriver i sin problembakgrund de utmaningar för såväl kommun som näringsliv som uppstår utifrån det faktum att avfolkningen fortsätter i många mindre inlands och glesbygdskommuner i Västerbotten. Ansökan har som mål att stärka civilsamhället och därigenom på sikt kunna bidra till att bryta denna trend. På sikt kan detta förhoppningsvis leda till ett mervärde för regionen där insatserna kan bidra till att öka den lokala och regionala geografins attraktivitet som helhet. Detta kan i sin tur förhoppningsvis leda till att skapa ekonomiska värden för regionen.

Sammanfattningsvis en ansökan som föreslås bifall.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Verksamhetschef: Nils Enwald

Projekt-PM

ÄrendelD
20372541Diarie-nr
REGAC 87-2025

Sammanfattning

Projektet syftar till att motverka avfolkningen i Västerbottens glesbygd genom att stärka civilsamhällets roll i lokal utveckling. Fler flyttar från mindre kommuner än som flyttar in, trots positiv invandring. Tidigare insatser har fokuserat på arbetsmarknaden, men detta projekt fokuserar på brist på långsiktig samhällsutveckling och samverkan med civilsamhället. Projektet vill skapa förutsättningar för människor att stanna genom att bygga starka nätverk, utveckla social ekonomi och öka samarbetet mellan civilsamhälle, kommuner och regionen. Aktiviteter inkluderar utbildningar, samverkansmodeller och policyutveckling. Projektet jobbar mot delmålen "Stärka civilsamhället som samhällsaktör för att färre människor ska flytta från gles- och landsbygd", "Stärka civilsamhället kopplat till den sociala ekonomin för att bygga en ny arbetsmarknad" och "Stärka strukturer inom det offentliga samhället som verkar för att stärka civilsamhällets insatser".

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Projektet utgår från en problemformulering som fokuserar på att motverka den ökande avfolkningen i Västerbottens gles- och landsbygd. Statistik visar att fler människor flyttar från mindre kommuner än som flyttar in, trots en positiv invandring. De flesta nyinflyttade bosätter sig i Umeå eller Skellefteå, medan mindre orter tappar befolkning i allt snabbare takt. Problemet är således inte att locka nya invånare, utan att skapa förutsättningar för dem som bor i kommunen att stanna kvar.

Tidigare insatser har främst fokuserat på inflyttning och arbetsmarknad, men arbetslösheten i små kommuner är redan låg, och kompetensförsörjningen är en utmaning. Förstudier och rapporter visar att civilsamhället kan spela en viktig roll i att skapa attraktiva och hållbara samhällen, men saknar tillräckligt stöd och resurser. Det finns en upplevd orättvisa i resursfördelningen, där civilsamhället i större städer får mer stöd medan mindre orter och föreningslivet i inlandet drabbas av nedskärningar. Avfolkningen leder till försämrad samhällsservice, en åldrande befolkning och kompetensbrist, vilket kan försvåra framtida utvecklingsprojekt, inklusive den gröna omställningen. Urbaniseringstrenden är global, men forskning visar att den kan ha negativa konsekvenser för demokrati, jämställdhet och social sammanhållning i glesbygd. För att vända trenden behöver civilsamhället stärkas genom ökad samverkan, kapacitetsutveckling och stöd till social ekonomi. Genom att utveckla föreningslivet och den sociala arbetsmarknaden kan projektet bidra till att fler väljer att stanna kvar, vilket skapar en mer hållbar framtid för regionens mindre kommuner.

Den regionala utvecklingsstrategin för Västerbotten 2020-2030 (RUS) lyfter fram behovet av attraktiva och hållbara livsmiljöer som en central faktor för att öka regionens långsiktiga konkurrenskraft. Enligt strategin ska Västerbotten vara en plats där människor kan bo, verka och trivas på lång sikt. Detta innebär att lokala aktörer, inklusive civilsamhället, behöver stärkas för att kunna bidra till livskvalitet och social sammanhållning i gles- och landsbygdsområden.

Utifrån problemformuleringen har vi arbetat fram ett syfte för projektet och det är att motverka avfolkningen i mindre kommuner i Västerbotten genom att stärka civilsamhällets roll i integration och lokal utveckling. Utmaningen ligger i att få människor att stanna kvar genom att förbättra arbetsmarknaden och på olika sätt stärka civilsamhället. Förstudier och rapporter visar att civilsamhället har potential att bidra genom att utveckla en social ekonomi och samverka med offentliga aktörer för att stärka localsamhällen och långsiktigt främja regional hållbarhet. För att projektet ska kunna implementeras i ordinarie verksamhet ska det också finnas en tydlighet i att hitta strukturella lösningar som innefattar civilsamhället, kommunen och regionen samt nära samverkan med projektets samverkanspartner.

Ansökan är en del av medfinansiering till projekt sökt från ESF och utlysningen "Kapacitetsförstärkning i Norrbotten och Västerbotten", dnr 24-053. Hela den ansökan är med som en bilaga till denna ansökan och läses med fördel för att få en större och mer komplett bild av projektet.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

På kort sikt förväntas projektet ha stärkt civilsamhällets kapacitet och inflytande, genom att organisationer har fått konkreta verktyg och metoder för att arbeta mer strategiskt. Civilsamhällesaktörer har etablerat nya nätverk och samverkansformer, där de genom ökad kontakt med kommuner, region och näringsliv kan skapa hållbara samarbeten. Den ökade förståelsen mellan civilsamhället och offentlig sektor leder till att kommunala och regionala strukturer har utvecklats för att bättre inkludera civilsamhället i lokal och regional planering.

Vidare har projektet skapat nya möjligheter inom social ekonomi, där flera civilsamhällesorganisationer har utvecklat affärsmodeller och samarbeten med offentlig sektor och näringsliv. Genom utbildningar och stödinsatser har organisationerna blivit bättre rustade för att driva verksamheter och projekt som skapar jobb och samhällsnytta. De samverkansmodeller som etablerats har också gjort att kommuner och regionen i högre grad ser civilsamhället som en naturlig samarbetspartner inom arbetsmarknadsfrågor, sociala insatser och landsbygdsutveckling.

Kommunala och regionala aktörer har fått förbättrad kompetens och förståelse för samverkan med civilsamhället, vilket innebär att de metoder och policyförslag som utvecklats i projektet börjar implementeras i deras ordinarie verksamhet. Offentliga aktörer har också blivit mer medvetna om potentialen i social ekonomi och offentlig upphandling av civilsamhällesdrivna tjänster.

På längre sikt kan projektets insatser ha skapat bestående strukturella förändringar i hur civilsamhället samverkar med offentlig sektor och näringsliv. De nätverk och samarbetsmodeller som etablerats lever vidare och fortsätter att utvecklas, vilket gör att civilsamhället blir en stabilare aktör i samhällsutvecklingen. Kommuner och regioner har integrerat projektets arbetssätt i sina ordinarie styrningsstrukturer, vilket innebär att samverkan med civilsamhället är en naturlig del av den offentliga verksamheten snarare än en tillfällig satsning.

Den ökade samverkan mellan sektorer kan också leda till ökad attraktivitet och hållbarhet i landsbygdsområden, där civilsamhället bidrar till att skapa nya lösningar för lokal utveckling, social inkludering och arbetsmarknad.

Om fler personer engagerar sig i civilsamhället och om fler föreningar får möjlighet att utveckla hållbara verksamheter, kan detta ha en positiv inverkan på befolkningsutvecklingen genom att fler väljer att bo kvar eller flytta tillbaka till glesbygdsområden.

Ett annat långsiktigt resultat är att social ekonomi har blivit en mer etablerad del av den lokala och regionala ekonomin, där civilsamhällesorganisationer inte bara bidrar genom ideellt arbete utan också genom att skapa arbetsintegrerade verksamheter och andra initiativ som stärker både ekonomisk och social hållbarhet. Genom att offentlig sektor fortsätter att använda och utveckla upphandlingsmodeller för samverkan med civilsamhället, kan denna trend förstärkas och bidra till en mer dynamisk och inkluderande arbetsmarknad.

Projektets satsning på att bygga tillit och långsiktiga relationer mellan aktörer genom metoder som Weaving Trust och Co-Governance Approach kan också få bredare samhällseffekter. Om relationerna mellan civilsamhälle och offentlig sektor präglas av ökad förståelse och samarbete, kan detta leda till en mer demokratisk och inkluderande styrning av lokalsamhället, där fler aktörer får en röst i beslutsprocesser.

På ännu längre sikt kan projektet ha bidragit till en kulturförändring i hur civilsamhället betraktas och används som en resurs i samhällsutvecklingen. Om kommuner och regioner tar till sig projektets lärdomar och vidareutvecklar metoderna, kan detta skapa en mer systematiserad samverkan där civilsamhället ses som en naturlig del av lösningen på samhällsutmaningar, snarare än en separat aktör vid sidan av den offentliga verksamheten.

Målgrupp

Projektets huvudsakliga målgrupp är civilsamhället, vilket inkluderar föreningar, ideella organisationer och andra icke-vinstdrivande aktörer som verkar för social och demokratisk utveckling i Västerbotten samt kommunerna i Skellefteå, Norsjö, Malå och Lycksele och därtill Region Västerbotten.

Civilsamhället har en central roll i att stärka social sammanhållning, skapa mötesplatser och utveckla lokal demokrati. En statlig utredning från 2016 resulterade i en tydligare nationell politik för civilsamhället, där regeringen betonar vikten av att stärka ideella organisationers kapacitet för att bidra till samhället och välfärden. Civilsamhället utgör en grundläggande plattform för individers delaktighet och engagemang, där människor kan utvecklas och bidra till en hållbar samhällsutveckling. Civilsamhället fungerar som en möjliggörare för demokratiskt engagemang, där människor i olika åldrar och bakgrunder får möjlighet att påverka och delta i samhällsutvecklingen.

I Region Västerbottens avsiktsförklaring med Samforma från 2024 lyfts vikten av ett starkt och aktivt civilsamhälle för att bygga hållbara lokalsamhällen. Den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) 2020-2030 understryker att samverkan mellan civilsamhälle, offentlig sektor och näringsliv är en nyckelfaktor för Västerbottens långsiktiga utveckling. Detta projekt bidrar till dessa mål genom att stärka samverkan mellan föreningar och offentliga aktörer samt skapa långsiktiga stödstrukturer för civilsamhället. För att möjliggöra långsiktig implementering av projektets resultat är kommunernas och Region Västerbottens engagemang avgörande. Genom att utveckla nya samverkansmodeller och kapacitetsbyggande insatser säkerställs att civilsamhället och offentlig sektor får bättre verktyg för samverkan och gemensam samhällsutveckling.

Genom projektets insatser skapas bättre villkor för civilsamhället att växa, utvecklas och bidra till Västerbottens långsiktiga utveckling

Utöver projektets huvudsakliga målgrupp ser vi också andra aktörer som kan ta del av projektet som sekundära målgrupper. Politiker och beslutsfattare på kommunal och regional nivå är mottagare av projektets resultat. Genom att ta del av de policyförslag och analyser som utvecklas inom projektet får beslutsfattare ett bättre underlag för att formulera strategier som stärker civilsamhällets roll i samhället. De riktlinjer och samverkansmodeller som tas fram kan användas som grund för att utveckla nya styrdokument och satsningar som gynnar civilsamhällets utveckling. Vidare ger projektet möjlighet för politiker att delta i dialoger och samverkansforum där de får en djupare förståelse för civilsamhällets utmaningar och potential. Genom att integrera projektets resultat i den politiska planeringen kan beslutsfattare bidra till mer långsiktiga och hållbara lösningar för civilsamhällets delaktighet i samhällsutvecklingen.

Civilsamhällets paraplyorganisationer, nätverk och stödorganisationer är också en viktig mottagargrupp, eftersom de kan ta en central roll i att sprida projektets resultat till sina medlemsorganisationer och i förlängningen också implementera projektets resultat. Genom att använda de metoder och verktyg som utvecklas i projektet kan dessa organisationer fortsätta att stödja civilsamhället genom att bygga starkare och mer hållbara verksamheter. Projektets policyförslag och samverkansmodeller kan även användas som underlag för opinionsbildning och politisk påverkan, vilket gör att resultaten kan få genomslag på en bredare nivå.

Slutligen är civilsamhällets deltagare och målgrupper inom lokalsamhället viktiga mottagare av resultaten. Genom att stärka civilsamhällets organisationer och skapa bättre strukturer får individer inom lokalsamhället ökade möjligheter att delta i och påverka sin närmiljö.

Projektets hållbarhetsaspekter

Projektet integrerar hållbarhetsaspekter genom att främja social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet i både genomförande och uppföljning. Genom jämställdhet, mångfald, social ekonomi och miljömedvetna arbetsmetoder skapas långsiktiga effekter som stärker civilsamhället och samhället i stort.

Social hållbarhet, jämställdhet, mångfald och icke-diskriminering
Projektet säkerställer att kvinnor och män har lika möjligheter att delta och att underrepresenterade grupper, såsom nyanlända, unga och personer med funktionsnedsättning, inkluderas. Metoder som Weaving Trust och Community Organizing stärker civilsamhällets inflytande och skapar tillitsbaserade nätverk. Genom digitala verktyg och anpassade kommunikationsstrategier säkerställs tillgänglighet och deltagande på lika villkor. Projektet skapar också inkluderande mötesplatser och riktade insatser för att nå grupper som idag har sämre tillgång till civilsamhällets resurser. Genom ökad tillgång till digitala verktyg och anpassade kommunikationsstrategier säkerställs att fler kan delta på lika villkor.

Ekonomisk hållbarhet social ekonomi och långsiktiga strukturer
Projektet bidrar till nya arbetsmodeller och finansieringslösningar för civilsamhället genom att stärka social ekonomi.

Vidare arbetar projektet för att offentlig sektor ska få bättre möjligheter att upphandla tjänster från civilsamhället, vilket skapar långsiktiga finansieringsmodeller. Genom affärsutveckling och stöd till civilsamhället skapas självständiga och stabila ekonomiska verksamheter som kan leva vidare efter projektets slut.

Ekologisk hållbarhet klimatsmarta arbetssätt

Projektet minskar sin klimatpåverkan genom att prioritera digitala mötesformer, hållbara transporter och miljömedvetna inköp. Civilsamhällesorganisationer uppmuntras att integrera hållbarhetsaspekter i sina verksamheter, exempelvis genom cirkulära affärsmodeller och minskat avfall.

Uppföljning av hållbarhetsaspekter

För att säkerställa att hållbarhetsmålen uppnås används mätbara indikatorer, såsom könsfördelning i aktiviteter, samverkansstrukturer, utveckling av social ekonomi och minskad miljöpåverkan genom digitalisering. Projektet stärker social inkludering, ekonomisk hållbarhet och miljömedvetenhet genom strategiska insatser. Genom strukturerad uppföljning säkerställs att hållbarhetsaspekterna blir en integrerad del av projektets genomförande och skapar långsiktiga effekter.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Totalt
Personal	17 250 040
Resor och logi	225 000
Utrustning	1 200 000
Summa kostnader	18 675 040
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	18 675 040
Bidrag annat än pengar	
Summa bidrag i annat än pengar	0
Summa totala kostnader	18 675 040

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Total offentligt bidrag annat än pengar	0
MALÅ KOMMUN	715 047
LYCKSELE KOMMUN	715 047
NORSJÖ KOMMUN	715 047
SKELLEFTEÅ KOMMUN	286 019
REGION VÄSTERBOTTEN	715 047
SVENSKA ESF-RÅDET	8 403 508
Total offentlig kontantfinansiering	11 549 715
Total offentlig finansiering	11 549 715
Total privat bidrag annat än pengar	0
Studieförbundet Bilda Nord	3 550 000
Total privat kontantfinansiering	3 550 000
Total privat finansiering	3 550 000

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	3 575 325